

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/415/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

122/2016. (VII. 7.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2015. augusztus 11-én előterjesztett **panaszát** a 2016. július 7-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy panasszal kíván élni a 2015. július 23-án a reggeli órákban történt rendőri intézkedéssel összefüggésben az előállítása jogszerűtlensége, és a véleménynyilvánítási joga korlátozása miatt.

Előadta, hogy 2015. július 12-én a BRFK Biztosítási Osztályán bejelentést tett a július 23-án 8 és 19 óra közötti időszakra a Budapest, [...] út kereszteződésébe tervezett, „Ne fizess! Perelj! Tiltakozz!” elnevezésű demonstráció megrendezése miatt. A demonstráció céljai az alábbiak voltak: minden pénzintézeti kölcsöntartozás miatt indult végrehajtási eljárás maradjon leállítva az EUB eljárásának befejezéséig; a devizahiteles károsultaknak a károkozó vagyonából történő kártalanításának a követelése; figyelemfelhívás amiatt, hogy a devizahitelesek mentő törvények inkább tekinthetők bankmentőnek, mint adósmentőnek; figyelemfelhívás a bankok által elkövetett csalásokra; figyelemfelhívás arra, hogy a sajtó jelentős része politikai megrendelésre tudósít, vagy nem tudósít

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

bizonyos eseményekről, és a hatalom parancsára időnként elhallgat súlyos társadalmi problémákat; és figyelemfelhívás a részvételi demokrácia gyakorlására.

A rendezvényt a BRFK megtiltotta, majd a felülvizsgálati kérelem nyomán a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság is így döntött. A panaszos megjegyzi, hogy a bíróság nem értesítette a tiltásról, erről csupán a rendőrség e-mailjéből szerzett tudomást.

A panaszos és társai július 23-án reggel 8 órakor jelentek meg a rendezvény tervezett helyszínén, ahova folyamatosan érkeztek a szimpatizánsok. A panaszos bejelentette, hogy betiltották a rendezvényt, és berekesztette a demonstrációt. Utal rá, hogy mindaz, ami ezután történt, a résztvevők spontán reakciója volt. Arra semmi bizonyíték nincs, hogy a rendezvény betiltásának a bejelentése után kialakult véleménynyilvánítást a panaszos szervezte volna. A rendőrségi határozatban és a jelentésekben „légből kapott feltételezések” vannak. A spontán véleménynyilvánítás épp azért alakult ki, mert a helyszínen felvonuló rendőri erőből és eszközökből arra lehetett következtetni, hogy a rendőrség brutális oszlatásra készül. Ez okot adhatott egy gyorsreagálású rendezvény spontán szervezésére. Ez a gyorsreagálású véleménynyilvánítás meg is valósult, de nem valaki által szervezve, hanem több ember egyidejű közös elhatározásából. Itt szervező a panaszos véleménye szerint – szemben a rendőrség állításával – nem azonosítható be. Az a panaszos szerint nem bizonyíték, hogy ő egy másik rendezvény szervezője volt, amelynek a megtiltásáról a rendőrség szerint is tájékoztatta a megjelenteket, vagy hogy a betiltott rendezvénnyel kapcsolatban a sajtónak elmondta a véleményét. A panaszos szerint szervező csak az lehet, aki egy rendezvényen való közös megjelenésre embereket toboroz. Ez pedig a jelen esetben nem valósult meg. A panaszos szerint az a jog megcsúfolása lenne, hogy attól valaki szervezője lenne egy eseménynek, hogy korábban más rendezvények szervezője volt, majd részt vett egy tüntetésen. A panaszos csupán az Alaptörvény IX. cikkében megfogalmazott jogával élt.

A panaszos szerint továbbá nem követte el a közlekedési szabályok megsértését sem, mivel az események idején mind a gyalogátkelőhely, mind annak környéke le volt zárva. Ezt a határozat, a rendőri jelentés és videofelvétel is bizonyítja. Hivatkozik ekörben a PKKB 11.Szk.11.695/2015/2 sz. végzésére, ami szerint a forgalom elől elzárt területen nem lehet közlekedési szabályt megsérteni az egyébként gépjárműforgalom számára fenntartott terület elzárásával. A panaszos szerint fontos még megjegyezni, hogy vele egy időben többen használták gyalogként a forgalom elől elzárt területet, akik ellen azonban nem indult eljárás. A panaszos szerint az eljárásra nem a gyalogként úton tartózkodás miatt került sor. A rendőri fellépés kifejezetten a sárga pólós személyek ellen irányult, akik sétáltak, leültek vagy véleményét nyilvánítottak.

A panaszos szerint a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenséget sem követte el, hiszen az intézkedés nem volt jogszerű és ez mérlegelés nélkül megállapítható volt. Az Alaptörvény által elismert békés véleménynyilvánításon való részvétel joga mérlegelés és egyeztetés nélkül nem korlátozható. Nem volt jogszerű a korlátozás a panaszos szerint a jelen esetben sem. Ezen kívül fontosnak tartja kiemelni, hogy a véleménynyilvánítás, a figyelemfelhívás „fontos eszköze volt a szándékosan kiprovokált tömeges előállításhoz való csatlakozás”.

A panaszos sérelmezi, hogy az előállított nőket nem rendőrnők vitték el a helyszínről, méltatlan volt a velük szemben alkalmazott bánásmód a férfiak részéről.

A panaszos kérte, hogy amennyiben tárgyalásra kerül sor, akkor az előállítottakat (19 fő) egy tárgyalásban hallgassa meg és az ügyeket egyesítse a Testület. Kérte, hogy a Testület vegye fel a kapcsolatot az intézkedő [...] és [...] kerületi kapitányságokkal. A panaszos megjelölte név szerint az előállított személyeket, akiket tárgyalás esetén kért meghallgatni, illetve kérte a rendbiztos, dr. K. R. r. őrnagy, P. SZ. r. szds., a rendőri felügyelet parancsnoka, W. F. r. alezredes, és az előállítását foganatosító rendőrpáros meghallgatását a tárgyaláson.

Továbbá kérte a rendőrségi videofelvételek beszerzését, illetve azt, hogy az ügyben a Testület vegye figyelembe az általa megjelölt youtube linken található felvételt.

2) A panaszos által megjelölt linken ([...]) videofelvétel nem található.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) B. Á. r. őrnagy a 2015. október 19-én kelt átiratában előadta, hogy a panaszos által bejelentett, megtiltott demonstráció rendőri felügyeletére a [...] ált sz.-on készült biztosítási terv alapján került sor. Az eljárást a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság folytatta le.

A panaszos rendezvényét a budapesti rendőrfőkapitány 01000/32953/4/2015.ált számú határozatában megtiltotta a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gytv.) 8. § (1) bekezdése és a 2. § (3) bekezdése alapján, mivel a közlekedés egyrészt más útvonalon nem volt biztosítható, másrészt a demonstráció megtartása mások jogainak és szabadságának sérelmével járt volna.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a határozattal szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet elutasította. A panaszos és társai 2015. július 23-án 8 óra körüli időben megjelentek a Budapest, [...] út kereszteződésénél, ahol a panaszos a jelenlévőknek tájékoztatót tartott arról, hogy a rendőrség tiltó határozata ellenére elmondja a véleményét, majd ismertette a tiltás ellenére megtartott demonstráció esetleges következményeit. Ezután a panaszos és társai elindultak a járdán a Budapest [...] köz irányába. A tömeg 9 óra 6 perckor az [...] köz és az [...] tér között található gyalogátkelő helyen leült és a náluk lévő transzparenszeket a járművezetőknek felmutatták. A panaszos az [...] út felé tartó forgalmi sávokon elhelyezkedő, P. L. pedig az [...] felé közlekedő forgalmi sávon elhelyezkedő tömegben tartózkodott. Miután a fényjelző készülékek a gépjárművek részére szabad zöld jelzést adtak, a panaszos és társai a helyükön maradtak és ezzel akadályozták a közlekedést.

A felügyeleti szolgálat parancsnoka az úttesten tartózkodókat a Készenléti Rendőrség (továbbiakban: KR) erőinek bevonásával tájékoztatta arról, hogy magatartásuk jogellenes tekintettel arra, hogy az mások jogainak a sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 2. § (3) bekezdése alapján feloszlatta, és több alkalommal felszólította a jelenlévőket, hogy a jogsértő magatartásukkal hagyjanak fel.

A demonstrálók a felszólításoknak nem tettek eleget, ezért a panaszost és a P. L.-t a KR beosztottjai az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján előállították. A többi személy igazoltatása eközben a járdán zajlott. A gépjárműforgalom csak 9 óra 27 perckor indult meg a [...] térnél. Ezt követően az [...] köznél található gyalogátkelőhelyre (az [...] út felé vezető oldalon) 17 személy a gyalogos forgalmat szabályozó lámpa szabad jelzésénél besétált, majd ott leült, ezzel ismét akadályozva a járművek forgalmát. A KR beosztottjai az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján őket is előállították.

Összesen 19 főt állítottak elő a KR beosztottjai és az események kapcsán 37 szabálysértési feljelentés készült.

A rendőri felügyelet végrehajtásában a KR részéről 188 fő, a BRFK részéről pedig 83 fő vett részt.

2) W. F. r. alezredes 2015. július 24-én kelt jelentése B. Á. r. őrnagy átíratához képest az alábbi többletinformációkat tartalmazza. A panaszos és társai 9 óra 6 perckor foglalták el a gyalogátkelőt, ekkor ott közlekedési biztosítás nem volt. A KR erő az ott tartózkodókat körbezárta, majd először 9 óra 14 perckor a panaszos körül lévő személyeket, 9 óra 17 perckor pedig a P.L. körüli embereket szólította fel a r. alezredes az alábbiak szerint: „Hölgyeim és Uraim! W. F. r. alezredes vagyok, tájékoztatom Önöket, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése alapján a magatartásuk jogsértő, mivel a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével, ezért a Gytv. 14. § alapján a rendezvényüket feloszlatom. Felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat fejezzék be és az úttestet a gyalogjárda irányába hagyják el! Amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesznek eleget, úgy Önökkel szemben rendőri intézkedésre kerül sor. Aki a jogszerű intézkedésnek nem engedelmeskedik, azzal szemben testi kényszer és egyéb kényszerítő eszköz alkalmazására kerülhet sor!”

Ezt követően a r. alezredes 9 óra 16 perckor a panaszos környezetében, majd 9 óra 18 perckor a P. L. közelében álló embereket ismét felszólította a rendőri intézkedés kilátásba helyezésével. A személyek a r. alezredessel szemkontaktust tartottak, illetve a felszólításra reagáltak, így bizonyosan hallották azt. Ezt követően felkérte a helyszínen lévő KR műveletirányítóját intézkedésre. Ennek következtében a panaszost és a P. L.-t előállították a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságra, majd a többi személyt igazoltatták és velük szemben szabálysértési feljelentés készült. Ezt követően a forgalom 9 óra 27 perckor megindult, majd 9 óra 39 perckor ismét elfoglalta 17 személy a gyalogátkelőt, akiket később szintén előállítottak. A járműforgalom 9 óra 47 perckor ismét megindult, a helyszínen maradtak pedig először az Igazságügyi Minisztériumhoz, majd a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság elé vonultak. A vonulás 2-3 fős kisebb csoportokban történt, demonstrációs kellékeket nem használtak. Az utóbiztosítás 21 óra 5 percig tartott, amely során további rendőri intézkedés nem vált szükségessé.

A panaszos előállítására azért került sor, mert vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt.

3) A rendőrség megküldte a rendezvénnyel kapcsolatos intézkedési tervet is, amelynek ismertetésétől a Testület eltekint.

4) A rendőrség megküldte továbbá a tiltó határozatot, illetve a bíróság végzését, a panaszos bejelentését, az egyeztetésről készült jegyzőkönyvet és a megengedhetőség körében végzett vizsgálatról készült jelentést, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

Csupán annyit rögzít, hogy a panaszossal közölték az egyeztetéskor, hogy az általa megjelölt helyszín problémás és a rendőrség képviselője javasolta, hogy csak egysávos lezárással valósítsák meg a rendezvényt. Ezt a panaszos nem fogadta el, és mindenképpen az eredeti helyszíneken kívánta a demonstrációt megtartani.

5) A rendőrség megküldte továbbá a panaszost a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése szerinti közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése, a Szabs. tv. 189. § (3) bekezdése szerinti gyülekezési joggal visszaélés és a Szabs. tv. 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt elmarasztaló szabálysértési határozatot és annak a kijavító határozatát, valamint a panaszos kifogását is. Ezek ismertetésétől a Testület relevancia hiányában szintén eltekint.

6) Az előállításról készült igazolás szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján állították elő. Az előállítása 2015. július 23-án 9 óra 18 perctől 16 óra 35 percig tartott.

7) A panaszos meghallgatásáról készült jegyzőkönyv szerint a panaszos, mint eljárás alá vont személy meghallgatása 2015. július 23-án 14 órától 14 óra 25 percig tartott, ennek során nem ismerte el a szabálysértések elkövetését.

8) A rendőrség megküldte a panaszos adatairól kiállított RK lapot, eszerint gyülekezési joggal való visszaélés, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség, és a közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése miatt intézkedtek vele szemben.

9) A panaszos előállításáról készült jelentés rögzíti, hogy a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § alapján átvizsgálták a ruházatát, majd az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján előállították. A panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak az Rtv. 47. §-a alapján.

Az események leírása megegyezik a korábbiakban az 1) és 2) pont alatt ismertetett jelentések tartalmával. Mindössze annyi többletinformációt tartalmaz, hogy P. L. 8 óra 50 perckor sajtónyilatkozatban tájékoztatta a média képviselőit a G. F. által bejelentett rendezvénnyel kapcsolatos tiltó határozatról és végzésről, majd kifejtette, hogy a tiltás ellenére az úttesten le fog ülni és amennyiben az előállítása nem történik meg, akkor azt ki fogja provokálni. Kijelentette, hogy a tiltó határozat ellenére mindenképpen véleményt kíván nyilvánítani. Ezt követően további azonos tartalmú nyilatkozatokat tett a média képviselői irányába. A panaszos P. L. mellett egyértelműen felismerhető szervezői tevékenységet fejtett ki. P. L. 9 órakor tájékoztatta a jelenlévőket tervezett magatartása várható jogkövetkezményeiről és a várható rendőri intézkedésekről.

P. L. fenti magatartása közben végig jelen volt a panaszos, a megtiltott rendezvény bejelentője, aki észlelte P. L. szervezői tevékenységét, vele egyetértésben tevékenykedett, ezzel kapcsolatos kifogást sem P. L., sem a rendőrség felé nem tett. Ezt követően a panaszos és társai elfoglalták a járdát, majd 9 óra 10 perckor P. Sz. r. szds. közölte a panaszossal és a körülötte lévőkkel, 9 óra 12 perckor pedig P. L.-lél és társaival, hogy cselekményük jogsértő, de a tájékoztatás nem vezetett eredményre. Ezután W. F. r. alezredes felszólította a tömeget, miután a többszöri felszólítás nem hozott eredményt, megkezdtek a résztvevők előállítását.

9 óra 15 perckor Sz. R. r. tzls. felszólította a transzparens mögött ülő panaszost, hogy igazolja magát, aminek eleget tett a személyi igazolványa átadásával. Ezt követően közölte vele, hogy elő fogja állítani a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságra, mert a szabálysértést felszólítás ellenére folytatta. Ezt ő tudomásul vette, de közölte, hogy nem fog felállni, a rendőrök vigyék el. Ezt követően a panaszossal szemben testi kényszert alkalmazott a r. tzls., ő a bal karja alá nyúlt, míg K. V. r. törm a jobb karja alá, és segítettek neki felállni, majd az előállító gépkocsinhoz kísérték és az előzetes ruházatátvizsgálást követően a r. tzls. elhelyezte a panaszost a gépkocsiban, végül bekísérte a rendőrkapitányságra. A rendőrkapitányságon közölte vele, hogy szabálysértési feljelentést tesz ellene gyülekezési joggal való visszaélés, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség és a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt. A panaszos a szabálysértéseket nem ismerte el, személyi körülményeiről nem nyilatkozott.

Az intézkedéssel szemben a panaszosnak panasza nem volt, sérülése nem keletkezett. A BRFK [...] ker. Rendőrkapitányságra megérkezésekor K. P. r. tzls. EDR rádión közölte, hogy az egyik transzparens a panaszos tulajdona és azt beszállítják a kapitányságra. Ezt később a panaszos letéti tárgyai között helyezték el.

A panaszost 10 óra 40 perckor adták át a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokának. A panaszost a r. tzls. tájékoztatta a panasztételi lehetőségeiről és a határidőről. Az intézkedésről kamerafelvétel készült.

A panaszossal szemben a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és aszerint minősülő gyülekezési joggal való visszaélés, a 216. §-ba ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség és a KRESZ 8. § (2) bekezdés b) pontjába ütköző és a Szabs. tv. 224. § (1)

bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértések miatt feljelentést tettek a rendőrök.

10) A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

Sz. P. r. alezredes a jelentésben rögzítette, hogy a panaszt a rendőri intézkedéssel kapcsolatban meghallgatta, a jogorvoslati lehetőségeiről tájékoztatta. Kérdésre elmondta, hogy sérülése nem keletkezett. A rendőrök mindvégig kulturáltan, korrekt módon viselkedtek vele. Panaszt nem kívánt tenni. Ezt követően meghallgatta az intézkedő rendőröket is, akik a történeteket az előállításról szóló jelentéssel egyezően adták elő, így az intézkedés lefolytatásával szemben ellentmondó körülményt nem állapított meg.

11) Dr. K. R. r. őrnagy feljegyzése rögzíti, hogy P. L. közösségi (Facebook) oldalán olyan felhívást helyeztek el a rendezvény megtartását megelőzően, amely szerint a tiltás ellenére is megtartják az ülődemonstrációt, még akkor is, ha előállítás lesz a vége.

12) Az intézkedésről készült felvételt megküldte a rendőrség.

a) Az 56 perces felvétel elején a P. L. sajtótájékoztatót tart sárga „Ne fizess” feliratú pólót viselő személyek gyűréjében. Ezután a jelenlevőknek elmondja, hogy mivel a rendezvény az adott helyszínen tiltva van, így valahol máshol fogja a véleményét kinyilvánítani, valahol a közelben. Továbbá arról is tájékoztatja a jelenlevőket, hogy mi a rendőri felszólítás esetén a követendő eljárás, illetve hogy nem engedelmesség esetén mik a várható következmények. Elmondja azt is, hogy ő bizonyosan nem fog eleget tenni a felhívásnak. Ezután P. L. és a panaszos megbeszélnek az indulást és elindulnak a hangosításhoz, ahol a panaszos elmondja, hogy a tiltás miatt valahol máshol fogja kinyilvánítani a véleményét, majd P.L.-lrel és még néhány személlyel elindul az [...] köz irányába. Az egész csoport követni kezdi őket.

A felvétel 9. percében az [...] közt az [...] térrel összekötő zebrán a csoport a szabad jelzésnél elindul az Erzsébet tér irányába, majd a panaszos rájuk kiabál, hogy hova mennek és jöjjenek segíteni, közben egy molinót próbál elhelyezni a zebránál. A panaszos instrálja a csoportot és így az autós forgalom elől teljesen lezárják az utat, megakadályozva a haladásukat. Több autó közülük hajt, majd a felvétel 10 percében megjelenik négy rendőr kamerával, akik leállítják az autókat, ezután hallható, hogy valamelyik rendőr erősítést és intézkedést kér. Egy férfi (nem látszik, de a hang alapján vélhetően a panaszos) ezt követően a zebrán állóknak azt mondja, hogy üljenek le, amire mindenki leül a zebrán. A zebra járdaszívet követő szakaszán pedig P. L. irányításával ülnek a demonstrálók, akik folyamatosan sípot fújnak és igyekeznek teljesen megállítani a forgalmat. A felvétel 12. percében P. L. elkezd beszélni egy kézi hangosító berendezésbe, majd egy nő elnézést kér az autósoktól, eközben a KR állománya lassan körbeveszi a demonstrálókat, majd felszólítják a sajtó munkatársait, hogy hagyják el az úttestet, mert szabálysértést követnek el. Az autók megkezdnek megfordulni az úton.

Ezt követően egy nő ragadja magához a kézi hangosító berendezést és a bankok ellen beszél, illetve követeli, hogy a miniszter menjen oda. Ezt követően P. L. beszél, aki elmondja, hogy láthatóan a rendőrség megbirkózik a helyszín biztosításával, és erre kéri még őket 8 óra időterjedelemben. Eközben (a felvétel 18 perc 50 másodpercénél) egy rendőr – kb. fél méter távolságról, hangosítás nélkül – felszólítja a panaszt és társait arra, hogy magatartásukkal hagyjanak fel, ellenkező esetben testi kényszerrel távolítják el őket a zebráról. A felszólításra nem mozdul a tömeg, ezt követően ismét felszólítja őket a rendőr. (Sajnos a felszólítás teljes egészében nem hallható egy közben hangosítással beszélő nő miatt, mivel a felvétel készítője túl közel van a nőhöz.)

A felvétel 20. percében ugyanez a rendőr a P. L. vezette csoportot is felszólítja, illetve a panaszossal szemben, tisztelgést követően megkezdik az intézkedést egy KR-es rendőr. A panaszos átadja az iratait. A másik rendőr közel hajol az ülő panaszoshoz, és úgy mond neki valamit. A felvételen nem hallatszik a zajtól a párbeszédük. (Az intézkedést egy másik kamerával is rögzíti közvetlen közletről egy, a KR állományba tartozó rendőr, illetve még egy távolabbról.) 21 perc 24 másodpercnél a felvételen hallatszik, hogy a rendőr ismételt felszólítja a panaszt, de a felszólítás pontos szövegét nem lehet érteni („Ismét felszólítom...”) A panaszos nem reagál a felszólításra. Ezután a rendőrök kéri a panaszost, hogy jöjjön velük, majd ezután, mivel a panaszos ennek nem tesz eleget, átlépnek a transzparensten és két oldalról megfogva a panaszos karját, talpra állítják. Ezt követően a panaszos önként kimegy a járdáról, a két rendőr pedig kíséri. P. L.-t is kiemelik a tömegből, őt a két rendőr kézben tartva viszi a szolgálati autóhoz, miközben P. L. törökülés helyzetben van. Közben a hangosítással beszélő nő tovább beszél, az intézkedés alatt végig. Ezt követően a rendőrök egyesével megkezdik az intézkedést a zebrán ülőkkel szemben, és eltávolítják őket a zebráról.

A felvétel 30. percére a rendőrök kiürítik a zebrát, majd azon megindul a gyalogos forgalom, és kb. egy perc múlva az autós forgalom is. A felvétel 42 percéig a demonstrálók a járdán állnak, néhányuknak még rögzítik az adatait, majd a rendőrök teljesen félre vonulnak, ezt követően a jelzőlámpa szabad jelzésénél a demonstrálók egy csoportja visszamegy a járdára és újra elfoglalja azt. Ekkor ismét megjelennek a KR állományába tartozó rendőrök, és megkezdik egyesével az intézkedést a demonstrálókkal szemben. A rendőrök rövid párbeszédet követően egyesével kiviszik, kivezetik a jelenlévőket a zebráról. (A párbeszéd szövege a zajtól nem hallható teljes terjedelemben, de a hangfoszlányok alapján megállapítható, hogy a rendőrök felszólítást követően alkalmaztak testi kényszert.)

A felvételen látható, hogy a BRFK állománya is legalább két kamerával rögzíti az eseményeket, míg a KR részéről 4 kamerás látszik.

Az előállított személyeket a szolgálati gépkocsikhoz vezetik, illetve viszik a rendőrök. A felvétel 53. percében indul el az előállított személyekkel a gépkocsi. A tüntetők helyszínén maradt csoportjának egy része ezt követően elindul az [...] tér irányába.

b) A további, az intézkedést közelebről rögzítő kamerafelvételeket nem bocsátott a rendőrség a Testület rendelkezésére.

III.

a) A Testület a [...] linken elérhető felvételt is figyelembe vette döntése során.

A felvételen először P. L. beszél, majd a panaszos. A felvétel 1 perc 37 másodpercnél látható, ahogyan a panaszos közli a jelentekkel, hogy a rendőrség megtiltotta a rendezvényt, ezért azt „lefújja”. Hozzáteszi, hogy azért ő élni fog a szabad véleménynyilvánítás jogával valahol máshol. A felvétel 4. percében látható, ahogyan a rendőrök elhelyezik a panaszost és G. L.-t a szolgálati gépkocsiban.

b) A [...] linken elérhető felvétel további releváns információt nem tartalmaz.

IV.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -,

valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni; büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni; kártérítést megítélni; az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A Testület a panaszost a fenti szabályokról levelében tájékoztatta.

A Testület a panaszos által kifogásolt szabálysértési bírság felülvizsgálata és a szabálysértési határozat felülvizsgálat kapcsán megállapította hatáskörének hiányát.

2) A Testület továbbá azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részét a jogosult terjesztette-e elő.

Az Rtv. 92. § (2) bekezdés szerint, akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Testület a fentiek alapján nem vizsgálta a panaszos társaival szemben foganatosított intézkedések jogszerűségét, illetve azt a kifogást, hogy a demonstráló nőket nem azonos nemű rendőrök állították elő, mivel ők e tekintetben nem terjesztettek elő saját panaszbeadványt, illetve e vonatkozásban képviseleti meghatalmazást sem csatolt a panaszos az eljárásban.

A Testület tehát a panasznak a panaszos társait érintő részeit érdemben nem vizsgálta, mivel azokat nem az arra jogosult terjesztette elő.

3) A Testület panaszossal szembeni testi kényszer alkalmazásának jogszerűségét nem vizsgálta, mivel azt a panaszos nem kifogásolta a beadványában.

Vizsgálta ugyanakkor a Testület a rendőrök intézkedési kötelezettségét, a tömegoszlátás, illetve az előállítás jogszerűségét.

V.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát, illetve a VIII. cikkben foglalt békés gyülekezéshez való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta és az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőri jelentések szerint a panaszos által bejelentett tüntetést a rendőrség betiltotta, ezt a döntést a bíróság is helyben hagyta. A panaszos és társa ennek ellenére a rendezvényre érkezettek csoportját egy másik, közelben lévő helyszínre átvezette, majd ott a zebrát elfoglalva demonstráltak. A csoport másik vezetője azt közölte a helyszínen, hogy kb. 8 óra hosszat kívánják lezárni a forgalmat a zebrán tartózkodásukkal.

A rendőri jelentések szerint a panaszos a fenti magatartásával a gyülekezési joggal való visszaélés, a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség és a közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése szabálysértéseket valósította meg, ezért intézkedtek vele szemben.

A Szabs. tv. a 189. §-ban szabályozza a gyülekezési joggal visszaélés szabálysértését. Eszerint: „(1) Aki
a) a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó, szervezeten megvalósuló rendezvényt bejelentési kötelezettsége elmulasztásával szervez,

b) rendezvényt annak ellenére szervez, hogy a rendezvény megtartását a rendőrség a gyülekezési jogról szóló törvény alapján megtiltotta,

c) a rendőrség által tudomásul vett bejelentésben megjelölttől eltérő helyszínre, útvonalra vagy időpontra szervezi a rendezvényt, vagy a résztvevőket a bejelentésben megjelölt helyszíntől, útvonaltól vagy időponttól való eltérésre hívja fel, szabálysértést követ el.

(2) Aki a gyülekezési jogról szóló törvény erre vonatkozó rendelkezését megsértve a tervezett új időpontról való előzetes tájékoztatás nélkül szervez rendezvényt, szabálysértést követ el.

(3) Aki

a) a rendezvény szervezésével összefüggő bejelentési kötelezettségét a gyülekezési jogról szóló törvényben erre meghatározott határidő megsértésével teljesíti,

b) a gyülekezési jogról szóló törvényben foglalt tájékoztatási kötelezettségét a határidő megsértésével teljesíti, szabálysértést követ el.

(4) Nem valósul meg szabálysértés az (1) bekezdés c) pontja alapján, ha a rendőrség által tudomásul vett bejelentésben megjelölt helyszíntől, útvonaltól vagy időponttól való eltérésre a rendezvény megtartásától független külső ok miatt kerül sor.

(5) Nem valósul meg szabálysértés a (3) bekezdés a) pontja alapján, ha a gyülekezési jogról szóló törvényben meghatározott határidő megsértésével, de a rendezvény szervezésének megkezdését követően haladéktalanul olyan rendezvény szervezését jelentik be, amelynek célja a résztvevők véleményének egy, a bejelentéshez képest három napon belül, előre nem láthatóan bekövetkezett vagy nyilvánosságra került eseménnyel összefüggő kinyilvánítása.

(6) Az (1)-(5) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.”

A közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés szabályait a Szabs. tv. 224. § rendezi, eszerint aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A KRESZ 21. § (1) és (5)-(6) bekezdése szerint a gyalogosnak a járdán, ahol pedig járda nincs, a leállósávon, az útpadkán vagy a kerékpárúton kell közlekednie. A gyalogos az úttesten a kijelölt gyalogosátkelőhelyen, ha pedig a közelben kijelölt gyalogosátkelőhely nincs,

a) lakott területen levő főútvonalon az útkereszteződésnél (a járda meghosszabbított vonalában), valamint a menetrend szerint közlekedő jármű megállóhelyén levő járdaszíget és az ahhoz közelebb eső járda között (a járdaszíget teljes hosszában),

b) egyéb helyen bárhol,

a legrövidebb áthaladást biztosító irányban mehet át.

A gyalogos az úttestre akkor léphet, ha meggyőződött annak veszélytelenségéről. Az úttestre váratlanul nem léphet, köteles az úttesten késedelem nélkül átmenni és tartózkodni minden olyan magatartástól, amely a járművek vezetőit megzavarhatja vagy megtévesztheti.

A KRESZ 8. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben említett fényjelző készülék fényjelzéseinek a jelentése:

a) a folyamatos zöld fény szabad utat jelez: a gyalogos az úttesten áthaladhat;

b) a villogó zöld fény az áthaladásra engedélyezett időtartam végét jelzi: a gyalogos az úttestre nem léphet, az úttesten levő gyalogos pedig köteles az áthaladást mielőbb befejezni;

c) a piros fény az áthaladás tilalmát jelzi: a gyalogos az úttestre nem léphet.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-

e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

a) A Testületnek tehát azt kellett vizsgálnia, hogy a[...] úton megtartott tüntetés azonos-e az Andrássy útra, illetve a [...] út és az [...] tér közötti gyalogátkelőhelyre (ez a gyalogátkelőhely nem azonos a panaszos által a későbbiekben elfoglalt zebrával) bejelentett és betiltott tüntetéssel, ugyanis a betiltott rendezvény megtartása annak felosztatását vonja maga után.

A Gytv. a rendezvények megtartása kapcsán a szervező kötelezettségeként előírja, hogy a közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a BRFK-nak (a továbbiakban: rendőrség) legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni. A bejelentési kötelezettség a rendezvény szervezőjét terheli. (6.§)

Ugyanezen jogszabály 8. § (1) bekezdése szerint: ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.

A panaszos előadása szerint ő nem a betiltott rendezvényt tartotta meg, hanem egy spontán véleménynyilvánítást tartott egy eltérő területen, ezért a rendőri intézkedésnek nem volt jogalapja.

A rendőri előadás szerint azonban a panaszos magatartásával megvalósította a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés b) pontja szerinti szabálysértést, mivel betiltott rendezvényt tartott meg.

A Testület ekörben hivatkozik a Legfelső Bíróság BH2012.81 számon közzétett eseti döntésére, ami szerint a résztvevők azonos köre, az idő és a helyszíni közelség önmagában nem alapozza meg, hogy ugyanazon rendezvényről van szó. („Az oszlatási okokat azonban a Gytv. 14. § (1) bekezdése pontosan meghatározza, ezért vizsgálta a bíróság azon alperes által hivatkozott okot, hogy a bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartották-e. Tényként rögzítette, hogy az Erzsébet téren megjelenő tömeg azonos volt a Szent István Bazilika előtt, tiltó határozat ellenére megjelent tömeggel. A két rendezvény megegyezést mutat a cél, a tervezett napirend tekintetében és az időbeli folytonosság is megállapítható. Az Erzsébet téren kialakult tüntetést többségében olyan személyek tartották, akiket meggátoltak az aznapra bejelentett tüntetéseken való részvételben. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a megtiltott tüntetés megtartására került volna sor. A Gytv. 8. § (1) bekezdésének értelmében a rendőrség a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen vagy időben való megtartását tilthatja meg. Az Erzsébet térre a perbeli napra rendezvény megtartására az alpereshez bejelentés nem érkezett, arra vonatkozóan tiltó határozat sem születhetett. Az idézett törvényi előírást kiterjesztően nem lehet értelmezni, a két rendezvény releváns elemének egyezősége tiltó határozat hiányában nem elegendő annak megállapításához, hogy a demonstrációt tiltó határozat ellenére tartották. Az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozatát elemezve hangsúlyozta, hogy a hatályos Gytv. oszlatásra vonatkozó rendelkezéseit a jogalkotó nem módosította, a Gytv. 14. § (1) bekezdésének »bejelentés nélkül a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően vagy« szövegrészének megsemmisítése miatt keletkezett joghézag nem került megoldásra. A Gytv. rendelkezései ugyan a hatálya alá tartozó rendezvények kapcsán a bejelentési kötelezettséget előírják, azonban annak elmulasztásához a jogszabály nem fűzi szankcióként a rendezvény felosztatását.”)

A fentiekből következik, hogy a kérdés annak vizsgálatával dönthető el, hogy a rendezvény jellegét adó tulajdonsága megváltozott-e az adott esetben. Jelen esetben az megállapítható, hogy a két rendezvény személyi köre nagyrészt azonos volt, ugyanígy a célja és a menetrendje is egyezett, időben is közel voltak egymáshoz, azonban a helyszín eltért. Figyelemmel arra is, hogy az eredeti tüntetést kifejezetten a helyszíne miatt tiltotta be a rendőrség, a Testületben az a meggyőződés alakult ki, hogy a [...] **úton megtartott demonstráció nem azonos a bejelentett rendezvénnyel.**

Kérdésként merül fel, hogy amennyiben a jelen intézkedés alapjául szolgáló rendezvény nem azonos a betiltott rendezvénnyel, akkor minősülhet-e a panaszos szerinti spontán rendezvénynek vagy egyéb, be nem jelentett gyülekezésről van szó.

A vonatkozó szakirodalom² és az Európai Emberi Jogok Bírósága (továbbiakban: EJEB) szerint a spontán gyűlés olyan nem szervezett, ennek megfelelően sem szervezőkkel, sem belső struktúrával nem rendelkező rendezvény, amelyet – szervező hiányában – nem jelentenek be. Pl. politikai esemény miatt kisebb-nagyobb tömeg gyűlik össze egy helyen, a gyűlés időben szorosan kapcsolódik az eseményhez. A Bukta v. Hungary ügyben az EJEB is megállapította, hogy speciális körülmények fennállása esetén, amikor egy politikai eseményre való azonnali reagálás igazolható, a békés tüntetés feloszlata kizárólag a szükséges előzetes bejelentés elmulasztása miatt – ha a résztvevők egyébként jogszerűtlen magatartást nem tanúsítanak – aránytalanul korlátozza a békés gyülekezéshez való jogot.

Amint azt 75/2008. (V. 29.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kifejtette, „a Gytv. [a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény] I. fejezetének rendelkezései – az Alkotmány 62. § (1) bekezdésének megfelelően – magukban foglalják a békés célú spontán, illetve gyors gyűlések szabadságát is. Tehát [...] a Gytv.-nek az Alkotmány 62. § (1) bekezdésével összhangban lévő értelmezéséből az következik, hogy a Gytv. 1. és 2. §-a alapján **törvényes lehetőség van spontán (nem szervezett) békés gyülekezésekre**, amelyeket a 6. § alapján nem lehet előzetesen bejelenteni.”

Az Alkotmánybíróság kifejtette: mind a valóban spontán (tehát „nem előre eltervezett és megszervezett módon [...]), hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként” létrejövő), mind a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn belül megtartható rendezvények, mint közéleti célú, békés megmozdulások az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog körébe tartoznak. [...] A gyülekezési jognak ez a felfogása illeszkedik az alkotmányos demokráciákkal szemben támasztott elvárásokhoz. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlata a spontán és a gyors gyülekezéseket (Eilversammlungen) alkotmányos védelemben részesíti. Ezért a bejelentési kötelezettséget tartalmazó szabályozás a spontán gyűlésekre nem alkalmazható (BVerfGE 69, 344.; BVerfGE 85, 69.). [...] Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet e tárgykörben kibocsátott dokumentuma a gyülekezési jog lényeges elemének minősíti a spontán, illetve az azonnali demonstrációk lehetőségét. (OSCE/ODIHR Guidelines for Drafting Laws Pertaining to the Freedom of Assembly, chapter 5.3. Warsaw, December 2004.) Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint önmagában a bejelentési kötelezettség nem korlátozza a gyülekezési jog lényegét (Rassemblement Jurassien Unité kontra Svájc, 8191/78. sz. 1979. október 10.), ugyanakkor a be nem jelentett, békés célú és lefolyású tüntetés azonnali rendőrségi feloszlata sérti az Egyezmény 11. cikkében biztosított gyülekezési szabadságot (Oya Ataman kontra Törökország, 74552/01. sz., 2006. december 5.).”

Annak a megállapítása, hogy a be nem jelentett rendezvény mely fenti kategóriába (spontán gyűlés vagy egyéb – a Gytv. alá tartozó – nem bejelentett rendezvény) tartozik az alábbiak szerint történik:

² Hajas Barnabás: Utcák, terek szabadsága: Kézikönyv szervezőknek, tüntetőknek, rendőröknek és báméskodóknak; Századvég Kiadó, 2014; ISBN 978-615-5164-12-5; 261-267. o.

- elsősorban azt kell vizsgálni, hogy van-e kommunikációs jogi jellege a rendezvénynek (vannak-e szónoklatok, transzparenszek), illetve a Gytv. hatálya alá tartozik-e a rendezvény,
- amennyiben van kommunikációs jogi jellege és a Gytv. hatálya alá is tartozik, akkor azt kell vizsgálni, hogy volt-e olyan hirtelen bekövetkezett esemény, amire a rendezvény reagál, ez az esemény mikor vált ismertté; toboroztak-e résztvevőket valamilyen módon, illetve van-e belső struktúrája a rendezvénynek.

A váratlan eseménynél azt kell vizsgálni, hogy alkalmas-e arra, hogy gyors és tömeges reakciót váltson ki, a közismertté válás pedig azért lényeges, mert ha az indokul szolgáló esemény és a rendezvény között már több mint három nap eltelt, kizárt, hogy spontán gyülekezésszerű legyen szó. Fontos továbbá, hogy a demonstráció nem minősülhet az esetben spontánnak, ha egy korábbi feloszlást követően a résztvevők ismét összegyűlnek. Amennyiben a résztvevőket valamilyen módon nagy nyilvánosság előtt toborozták, az szintén a szerveződések jele, így az ilyen rendezvény nem tekinthető spontán rendezvénynek.

Az első kérdésre jelen esetben igenlő választ kell adni a Testületnek, mivel a rendelkezésre álló felvételen jól látható, hogy transzparenszekkel vannak jelen a demonstrálók, hangosításról is gondoskodtak, illetve szónoklatok is elhangzottak. A rendezvény célja gyakorlatilag megegyezett a korábban bejelentett és betiltott demonstrációéval, azaz figyelemfelhívás a devizahiteles mentőcsomag hibáira, a bankok által elkövetett csalásokra, a végrehajtások leállításának és a devizahiteles károsultak kártalanításának a követelése. A panaszos sem a beadványában, sem a helyszínen nem jelölt meg olyan eseményt, amelyre rövid úton kívántak volna reagálni (pl. valamilyen devizahiteles bírósági döntést), tehát nem volt olyan esemény, amire való reagálás halaszthatatlansága miatt csorbult volna a gyülekezési jog, ha a rendezvényt 3 nappal később tartják meg. Nem tekinthető ilyen eseménynek a korábban bejelentett rendezvény megtiltása, hiszen a megtartott demonstráció nem a tiltás ellen, a tiltással összefüggő vélemények megjelenítésére, hanem az eredeti rendezvénnyel azonos célra irányult. A rendezvényre a tagokat a Facebookon toborozták, illetve a panaszos a helyszínen is beszédet mondott P. L.-lrel együtt. P. L. ismertette a terveit, illetve azt, hogy ha vele tartanak a megjelentek, akkor vélhetően milyen jogkövetkezményekre számíthatnak a tettük miatt. A belső struktúra kérdése körében a Testület ismét igenlő választ adott, mivel a videofelvételek alapján egyértelműen látható, hogy P. L. és a panaszos instruálja a tömeget, irányítja, hogy hova üljenek, illetve hogyan helyezték el a demonstráció kellékeit.

Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy **a [...] úton megtartott demonstráció nem minősült spontán gyűlésnek, hanem a Gytv. hatálya alá tartozó, be nem jelentett rendezvény volt.**

b) A videofelvételek tanúsága szerint a panaszos és P. L. a tiltó határozatra vonatkozó tájékoztatást követően közölte a megjelentekkel, hogy ki fogják nyilvánítani a véleményüket valamivel távolabb, egy másik helyszínen, és felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy lehet hozzájuk csatlakozni. Ezt követően a panaszos megindult a [...] úton a [...] tér irányába, és az [...] köznél lévő gyalogos átkelőt a társaival elfoglalta, onnan a lámpa piros jelzése ellenére sem távozott. A panaszos egyértelműen instruálta a tömeget a rendezvény során.

A Testület álláspontja szerint a panaszos a fentiek alapján egy előre be nem jelentett, de nem spontán rendezvényen vett részt, amely nem volt azonos a betiltott rendezvénnyel. Így vonatkozásában az előállításról szóló jelentésben meghatározott Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés b) pontja szerinti szabálysértés gyanúja nem állt fenn, ugyanakkor a (3) bekezdés a) pontja szerinti alapeset intézkedéshez szükséges mértékű gyanúja igen, mivel a panaszos ezen a be nem jelentett

rendezvényen egyértelműen szervezői minőségben lépett fel, irányította a résztvevőket mind a gyalogátkelőlhely elfoglalása során, mind a demonstráció kellékeinek elhelyezése során.³

Mindez a magatartása felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos olyan rendezvény szervezőjeként lép fel, amely kapcsán bejelentési kötelezettsége lett volna, de ennek nem tett eleget a Gytv. előírásai szerint, mivel a rendezvény megtartására vonatkozó szándékát csak az eredeti demonstráció helyszínén, illetve a zebrán közölte.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőröknek az Rtv. 13. §-a alapján, a közrend védelme érdekében intézkedési kötelezettsége keletkezett, így kellő jogalap birtokában léptek fel a panaszossal szemben és vonták intézkedés alá, **ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga.**

Megjegyzi továbbá a Testület, hogy a panaszos vonatkozásában a KRESZ szabályainak megsértése szintén megteremtette a jogalapot.

2) A Testület ezt követően a rendezvény feloszlásának és a panaszos előállításának a jogszerűségét vizsgálta.

a) A rendezvénnyel összefüggő tömegoszlítás kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

i) A Gytv. 14. § (1) bekezdése szerint ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja.

A 2. § (3) bekezdés szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.

Az Rtv. 59-60. § szakasza tartalmazza a tömegoszlítás szabályait. Eszerint „59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,
- d) elfogó hálót,
- e) lóháton vagy járműkötelékben végzett kényszeroszlítást.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

(4) Tilos a tömegoszlításra löfegyvert használni.

³ Ekörben a Testület figyelemmel volt a BH2012. 264. számon közzétett eseti döntés indoklásában foglaltakra is: „a Gytv. a szervező feladatait, kötelezettségét annak alapján határozza meg, hogy alapvetően a törvény az előzetesen bejelentett gyülekezés szabályait tartalmazza. Értelemszerűen a be nem jelentett gyülekezés esetén egyes, a bejelentéshez kapcsolódó szervezői feladatok nem teljesülhetnek, azok hiánya azonban nem eredményezheti azt, hogy nem is lehet szervezőről beszélni.” „Az a személy, aki a spontán tiltakozó tömeget rábírra arra, hogy egy konkrét cél érdekében a tüntetés helyéről egy másik helyszínre vonuljanak át és ott demonstráljanak, mind a rendőrség, mind a résztvevők számára az újabb tömeggyűlés szervezőjeként jelenik meg, így a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény szerinti szervezőnek minősül, függetlenül attól, hogy ez az újabb demonstráció is spontán tüntetés.”

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétosztatására irányuló csapaterő alkalmazása során a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.”

A rendőri előadás szerint a r. alezredes 9 óra 10-12 perc között felszólította a panaszost és társait az úttest elhagyására, a demonstráció megszakítására, illetve tájékoztatta az ellenszegülés esetén alkalmazható eszközökről. Miután a felszólítások eredménytelenek maradtak, a rendőrök megkezdték a Gytv. 14. § alapján a rendezvény felosztatását és szabálysértést továbbfolytatók előállítását.

Mivel a Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására, a Testület nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a felosztatás jogszerűen történt-e a Gytv. előírásai szerint, hanem csupán a felosztatás Rtv. szerinti szabályainak érvényesülését vizsgálhatja.

Figyelemmel erre, a Testület csupán megjegyzi, hogy Gytv. szerint a rendezvény felosztatásának 4 indoka lehet:

- a) ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak
- b) a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg
- c) gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg
- d) a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár.

A fentiekben a Testület már megállapította, hogy a jelen rendezvényre nem vonatkozott a tiltó határozat, így az a) pont nem alapozhatta meg a rendőrség intézkedését. A rendőri jelentések és a videofelvételek alapján sem a b), sem a c) pontra vonatkozó adat nem merült fel a helyszínen, így ezek sem alapozhatták meg a rendezvény felosztatását. Ugyanakkor a d) pont szerinti jog és szabadság sérelme okot adhatott az intézkedésre, ezért a Testület a továbbiakban azt vizsgálta, hogy ez az ok az adott esetben fennállt-e.

A videofelvételek tanúsága szerint a panaszos és társai egy kétszer háromsávós úttesten elfoglalták a gyalogátkelőt, és ezzel akadályozták a forgalmat. Az autók először közéjük hajtottak, majd a rendőri intézkedés hatására megpróbálták más úton elhagyni a területet.

A rendőri jelentések szerint a panaszos helyszínen tett kijelentése és az úttesten tanúsított magatartása között a rendőrségnek nem volt kellő ideje felkészülni arra, hogy a közlekedés az adott helyszínen zajló esemény hatására megfelelően biztosítva legyen.

Ekörben a Testület ismét hivatkozik a fentebb már felhívott BH-ra, amely szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt és a Gytv. 14. § (1) bekezdésében szereplő „mások jogainak és szabadságának” sérelme nem egy abszolút korlátozási okot takar, hanem a gyülekezési jog és más alapjog, alapszabadság közötti konfliktus feloldásának lehetőségét teremti meg az arányosság követelményének szem előtt tartásával. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezési jog gyakorlása az adott esetben harmadik személyek valamely alapjogát, szabadságát sértheti, de nem eredményezheti ezen alapjog aránytalan sérelmét. E helyütt utal a Testület az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára, valamint a szükségesség és arányosság követelményének figyelembe vételére. A közterületen tartandó rendezvény - akár bejelentették, akár nem - a részt nem vevők mozgását szükségszerűen korlátozza. A rendőrség feladata annak megítélése, hogy a rendezvény annak helyszínére, időpontjára és az azon résztvevő személyek számára tekintettel sérült-e olyan mértékben az ott rész nem vevő harmadik

személyek mozgásszabadsága, amely egyben a Gytv. 14. § (1) bekezdésében foglalt oszlatási okot megalapozza.

Fontos, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése mások jogainak és szabadságának sérelméről, nem pedig korlátozásáról beszél, hiszen a gyülekezési jog gyakorlása sokszor korlátozza mások jogait és szabadságát (pl. a szabad mozgáshoz való jogot), ez ugyanakkor gyakran elkerülhetetlenül szükséges velejárója a gyülekezési jog gyakorlásának.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az *Oya Ataman kontra Törökország* ügyben (74552/01 számú ügy) is kifejtett álláspontja, hogy a hatóságoknak bizonyos fokú türelmet, toleranciát kell tanúsítaniuk a békés – legfeljebb a forgalom megzavarásával járó – demonstrációk iránt. Ez oly módon fordítható le a magyar szabályozási keretre, hogy a spontán, illetve be nem jelentett gyülekezések forgalomkorlátozó hatása egy bizonyos időtartamig mások jogainak és szabadságának csupán a korlátozását, ezen időtartamon túl viszont a sérelmét eredményezi. Ilyen értelmezés mellett lehet megtalálni az egyensúlyt a kétféle, egyaránt jogos érdek között.

Ebből a rendőrségre nézve az következik, hogy a forgalom megzavarásával, korlátozásával járó, előre be nem jelentett, de egyéb felosztatási ok alá nem eső gyülekezések esetében bizonyos időt biztosítani kell a gyülekezőknek arra, hogy közös véleményüket nyilváníthassák, azonban ezen idő eltelte után a harmadik személyek mozgásszabadságának sérelme miatt módjuk (illetve kötelezettségük) van a gyülekezés felosztatására a Gytv. 2. § (3) bekezdés és a 14. § (1) bekezdés alapján. Azt, hogy milyen hosszú ez a „türelmi” idő, az eset összes körülménye (így többek között a forgalomban okozott zavar mértéke) alapján kell a rendőrségnek mérlegelnie.

A Testület megállapította, hogy a demonstráció Budapest egyik mind gyalogos, mind autós forgalom szempontjából kiemelkedő jelentőségű területén zajlott. A rendőrség valóban nagy erővel volt jelen a helyszín közelében, azonban a videofelvételek tanúsága szerint a rendőrök a betiltott tüntetés eredeti helyszínén tartózkodtak, és csupán néhányan voltak a demonstráció helyszínéül szolgáló zebra közelében, így a forgalom átszervezésére nem volt azonnali lehetőségük. A Testület elfogadta a rendőrség azon érvelését, hogy mivel a panaszos és társai magtartása miatt nem lehetett tudni, hogy hol kívánják a demonstrációt megtartani, így a forgalomirányítási feladatokra nem tudtak az adott helyszínen felkészülni.

A Testület álláspontja szerint a demonstráció helyszínének és időpontjának a megválasztásával a panaszos és társai akadályozták a közlekedési forgalmat, amely nyilván korlátozta a közlekedés résztvevőinek mozgásszabadságát.

A rendőrség kb. 10 percre engedte, hogy a panaszos és társai kifejtsék véleményüket, ezt követően azonban megkezdte a résztvevők eltávolítását. A Testület megállapítása szerint a terület további zárása aránytalan sérelmet okozott volna a közlekedés egyéb résztvevőinek. Különös jelentősége van ebből a szempontból annak is, hogy a panaszos a beadványában nem jelölt meg olyan konkrét okot, amely a rendezvénynek mindenképpen az adott helyszínen történő megtartását indokolta (pl. bírósági ítélet esetén indokolt lehet a bíróság épülete előtt tüntetni) és már az eredeti bejelentése szerinti tüntetés is a közlekedés rendjének aránytalan megzavarása miatt lett betiltva.

A fentiekben a Testület már megállapította, hogy a rendezvény megtartása jogszerűtlenül történt, ezért fennállt a tömegoszlatás szabályainak alkalmazhatósága.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fennállt a tömegoszlatás alkalmazásának a lehetősége a helyszínen, az intézkedést a rendőrség jogszerűen alkalmazta, ezért nem sérült a panaszosnak a békés gyülekezéshez való joga az oszlatás miatt.

ii) A Testület vizsgálta a feloszlítás végrehajtásának a módját is.

A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. § (3) bekezdése értelmében a rendőrség a rendezvény feloszlításakor jól hallható módon – hangosbeszélőn – figyelmezteti a résztvevőket, hogy ha nem hagynak fel a törvénysértő magatartásukkal, illetőleg a helyszínről önként nem távoznak el, akkor a rendőrség – akár kényszerítő eszköz igénybevételével is – szétoszlatja a rendezvényt. A rendőrség azt is közli, hogy a rendezvény helyszínét milyen irányban kell elhagyni. Ha a figyelmeztetés nem vezet eredményre, azt kétszer meg kell ismételni. A (4) bekezdés pedig kimondja: a tömeg oszlatására – a rendőri kényszerítő eszközök alkalmazására – csak akkor kerülhet sor, ha a felszólítás és a további két alkalommal megismételt figyelmeztetés ellenére a tömeg nem oszlik szét.

A videofelvételekből és a rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a rendőrök figyelmeztették a demonstrálókat, az tartalmában megfelelt a jogszabályi előírásoknak, mind a jogkövetkezmények kilátásba helyezését, mind a terület elhagyásának útvonalát tartalmazta.

Ugyanakkor a figyelmeztetést nem a jogszabályban meghatározott módon közölték, mivel arra nem hangosbeszélőn keresztül, illetve vélhetően csak két alkalommal került sor. (A rendelkezésre bocsátott felvétel olyan helyszínről készült, ahol az egyik demonstráló szónoklata miatt nem hallható teljes terjedelmében a felszólítás.)

Ekörben tehát mulasztott a rendőrség, ugyanakkor a Testület álláspontja szerint – figyelemmel a de minimis szabályra – ez a mulasztás nem volt alkalmas arra, hogy a panaszos oldalán jogsérelmet keletkeztessen, mivel a panaszos és szervező társa a videofelvételek tanúsága szerint már a demonstráció megkezdése előtt is tisztában voltak a rendezvény jogsértő jellegével, illetve magatartásuk várható következményeivel. Továbbá a rendőrségtől nem volt a Testület álláspontja szerint elvárható, hogy azonnal megfelelő hangosítással rendelkezzen egy előre be nem jelentett, de a közlekedés rendjét sértő rendezvény helyszínén.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos békés gyülekezéshez való joga az oszlatást megelőző figyelmeztetés kivitelezésének módja miatt.

c) A panaszos előállítása jogszerűségének vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

i) A rendőrség az előállítás jogalapjaként a rendőrség az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontját jelölte meg. Az előállításról szóló jelentés szerint a fenti szakasz I. fordulata, míg W. F. r. alezredes jelentése szerint a II. fordulata alapján.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására; c) ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

i/a) A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Az előállítást megalapozó szabálysértésként a rendőrség a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdés szerinti közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése, a Szabs. tv. 189. § (1) bekezdés b) pontja szerinti gyülekezési joggal visszaélés és a Szabs. tv. 216. § szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértéseket jelölte meg.

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson.

Utóbbi tényállási elem (az ellenszegülés) megállapításához pedig a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

i/b) Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott Szabs. tv. 218. § szerinti szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított,
- az eljáró rendőrök felszólították ezen ellenszegülő magtartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy a panaszos magatartása kapcsán mind a gyülekezési joggal való visszaélés [ugyan nem a rendőrség által hivatkozott (1) bekezdés b) pont, hanem a (3) bekezdés szerinti alapeset], mind a közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése kapcsán fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű egyszerű gyanú, így az intézkedésre kellő jogalappal került sor. A Testület a fentiekben azt is kifejtette, hogy a rendőrök intézkedése jogszerű volt.

A videofelvételek tanúsága és a rendőri jelentések szerint a panaszost először mint a csoport tagját, majd ezt követően közvetlenül csak őt többször felszólította a rendőrség a jogszerűtlen magatartás abbahagyására. A felszólításban a rendőrség kitért az ellenszegülés esetén alkalmazható kényszerítő eszközökre, illetve az előállítást is kilátásba helyezte, ennek ellenére a panaszos a magatartásával nem hagyott fel, azt tovább folytatta.

Mindezek alapján a Testület vizsgálata során mindhárom konjunktív elemet megvalósulni látta, így a fentiekben kifejtetteket összefoglalva a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség oldalán a panaszos személyi szabadságának a korlátozásához.

Figyelemmel arra, hogy a Testület az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) bekezdés I. fordulata alapján megállapította jogalap fennálltát, mellőzte a II. fordulata vizsgálatát.

ii) Mivel ugyanakkor az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalja az előállítás szükségességéről a döntést, a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedett, passzív ellenszegülő magatartást tanúsított, így a rendőrség véleménye szerint a panaszos cselekményével a Szabs. tv. 216. §-ában, továbbá a Szabs. tv. Szabs. tv. 224. § (1) bekezdésében, és a Szabs. tv. 189. § (3) bekezdésében foglalt szabálysértést valósította meg. A rendőrség a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont alapján előállította és lefolytatta a szabálysértési eljárást, amelyben a panaszost pénzbüntetésben marasztalták.

A konkrét esetben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtöriék és a szabálysértési eljárás lefolytatását is megkezdhesék.

A Testület álláspontja szerint a panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtörni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás fogatosításával. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása, ezért álláspontja szerint az előállítás az Rtv. arányossági követelményének is megfelelt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás fogatosítása kapcsán.

d) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 óras (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 óras) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében

meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrség a panaszos személyi szabadságát 9 óra 15 perctől 16 óra 35 percig, azaz 7 óra 20 percig korlátozták.

A panaszost a rendőrségi iratok szerint a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságra állították elő, 10 óra 40 perckor adták át a szolgálatirányító parancsnoknak. A kapitányságon kitöltötték a szükséges nyilatkozatokat (kb. 30 perc), majd a rendőrök elkészítették a jelentést. A rendőrök a panaszost 14 óra és a 14 óra 25 perc között hallgatták ki, majd meghozták a szabálysértési határozatot, amelyet a panaszossal ismertettek. A panaszost a szükséges iratok kitöltését követően 16 óra 35 perckor szabadították.

A Testület megállapította, hogy ezen időintervallumban a panaszoson kívül további 18 személlyel szemben kellett intézkedni ugyanazon cselekmény miatt. Továbbá megállapította, hogy a Szabs. tv. rendelkezései⁴ szerint az eljárást a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság dolgozói folytatták le, akiknek a megérkezése, és a szükséges átadási-átvételi nyilatkozatok kitöltése időt vett igénybe.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadságának korlátozása nem tartott indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig.

Így a fentiekre tekintettel, a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítás időtartama kapcsán.

VI.

A Testület álláspontja szerint a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett a be nem jelentett demonstráció miatt, ezért a panaszos tisztességes eljárásához való joga nem sérült az intézkedés alá vonása miatt. Szintén nem sérült a panaszos békés gyülekezéshez való joga a be nem jelentett rendezvény felosztatás miatt. A panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, és az megfelelt az arányosság követelményeinek, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2016. július 7.

Dr. Lukács Tamás
elnök

⁴ Szabs. tv. 40. § (1) A szabálysértési eljárás lefolytatására az eljárás alá vont személy lakóhelye szerinti szabálysértési hatóság illetékes.

(2) Ha a szabálysértési eljárás gyorsabb és eredményesebb lefolytatása indokolja, az eljárás alá vont személy tartózkodási helye, munkahelye, az elkövetés helye, továbbá a szabálysértés felderítésének helye szerint illetékes szabálysértési hatóság is eljárhat.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET